

כתב תביעה

בעניין:

1. יאסר עוקבי, ת"ז 024761827

התובע:

באמצעות ב"כ עוה"ד גלעד זבידה אמיר בשה (מ.ר. 37916)
או חן ויסברג או לירון בק, מרחוב מצדה 7, מגדל ב.ס.ר 4,
קומה 23, בני ברק, 5126112; טל: 03-7743000; פקס: 03-
7743001; דוא"ל: office@bszlaw.co.il

-נגד-

מדינת ישראל – משטרת ישראל

הנתבעת

ע"י ב"כ עו"ד מפרקליטות מחוז דרום

סוג התביעה: כספית אחרת

הסעדים הנתבעים: פיצוי בגין רשלנות, בגין הפרת חובה חקוקה ובגין כליאת שווא מכח פקודת הנזיקין (נוסח חדש), פיצוי בגין עוגמת נפש ופיצוי בשל מעצר מכח חוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), תשנ"ו-1996

סכום התביעה: ₪ 70,000

סכום האגרה: ₪ 1,750 (875 ש"ח במועד הגשת כתב התביעה לפי תקנה 6(א) לתקנות בתי המשפט (אגרות), התשס"ז-2007 ופרט 1 לתוספת לתקנות אלו)

לא קיים הליך נוסף בבית משפט או בבית דין, בקשר למסכת עובדתית דומה שהתובע הוא צד לו או היה צד לו.

הזמנה לדין: הואיל והתובע מר יאסר עוקבי הגיש כתב תביעה זה נגדך, אתה מוזמן להגיש כתב הגנה בתוך שישים ימים מיום שהומצאה לך הזמנה זו. לתשומת לבך, אם לא תגיש כתב הגנה אזי לפי תקנה 130 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט-2018, תהיה לתובע הזכות לקבל פסק דין שלא בפניך.

הצדדים לתביעה:

1. התובע, מר יאסר עוקבי (להלן: "העיתונאי" או "התובע"), תושב באר שבע, עיתונאי ותיק (35 שנות ותק) ומוערך, הנושא תעודת עיתונאי של לשכת העיתונות הממשלתית ושל ארגון העיתונאים בישראל (ע"ר). התובע גם חבר הוועד המנהל של ארגון העיתונאים בישראל (ע"ר) ונציג ארגון העיתונאים בישראל במועצת העיתונות והתקשורת בישראל. התובע עובד ברדיו א-נאס ובאתר החדשות כל אל-ערב. התובע פועל כעיתונאי גם ברשתות החברתיות (Facebook, twitter ו-Instagram).

2. הנתבעת, היא מדינת ישראל – משטרת ישראל (להלן גם: "הנתבעת" או "משטרת ישראל" או "המשטרה").

הסעדים המבוקשים:

3. עניינה של התביעה דנן הוא פגיעה בחופש העיתונות באופן של עיכוב ומעצר בלתי חוקיים, כליאת שווא, ו- 2 חיפושים בלתי חוקיים שביצעה משטרת ישראל כנגד העיתונאי. ההתנהלות הפסולה כאמור התרחשה בעת שהעיתונאי ביצע את עבודתו: סיקור אירוע ציבורי רחב היקף למספר גורמים במקביל ובשידור חי. הנתבעת התרשלה בביצוע תפקידה ופעלה בחוסר סמכות כאשר עיכבה את העיתונאי בעת עבודתו העיתונאית תוך הבאתו לתחנת המשטרה ומעצרו מאחורי סורג ובריח וכאמור ביצעה בו 2 חיפושים בלתי חוקיים על ידי 2 שוטרים שונים ובוודאי שלא לצורך.

4. **תשומת לב בית המשפט הנכבד, כי מדובר במקרה תקדימי, שכן עד למקרה דנן לא היה מקרה במדינת ישראל בו עיכבו ועצרו עיתונאי ישראלי, הכניסו אותו לתא מעצר תוך ביצוע חיפושים בלתי חוקיים, וזאת מחמת ביצוע עבודתו העיתונאית בלבד. למרבה הצער, מדובר בתופעה רחבה של אלימות לרבות אלימות משטרתית כלפי עיתונאים בעת ביצוע עבודתם, ואולם עד כה אף מקרה לא הגיע לשפל כמו המקרה המונח בפני בית המשפט הנכבד.**

5. הנתבעת לא חקרה את העיתונאי, לא פתחה תיק בעניינו ולא הגישה כנגדו כתב אישום, גם לא בקירוב, ולא בכדי. בטרם עוכב ונעצר העיתונאי ללא כל סיבה, הוא הציג בשטח את כל התעודות הנדרשות לרבות תעודת עיתונאי ותעודת זהות. מיותר לציין כי העיתונאי לא ביצע עבירה ואף לא היה יסוד לחשד שיבצע עבירה, התובע לא נקט באיזה פרובוקציה, וכל "חטאו" הוא בעבודתו העיתונאית.

6. על משטרת ישראל לנהוג בעיתונאים בעת עבודתם באופן שיאפשר להם לסקר אירועים, לבקר אותם ולהנגיש אותם לציבור הרחב, תוך שמירה על עקרון חופש העיתונות וזכות הציבור לדעת, מה שלא נעשה בעניינו של התובע.

7. הנתבעת לא הפעילה את שיקול דעתה בשטח, התרשלה בתפקידה וחרגה בפעולותיה ממתחם הסבירות עת עצרה עיתונאי המבצע את עבודתו העיתונאית, תוך השפלתו בזירת האירוע לעיני כל ובזמן שהוא מסקר את האירוע בשידור חי. זאת ועוד. בתחנת המשטרה נהגו בעיתונאי כאילו מדובר באחרון העבריינים על ידי הכנסתו לתא מעצר וביצוע 2 חיפושים גופניים שלא לצורך.

8. בנסיבות העניין, הסעדים הנתבעים הם בגין רשלנות המשטרה, הפרת חובה חקוקה, כליאת שווא, עוגמת נפש ומעצר שווא.

9. בבוקר יום ב' ה-10.1.2022, הגיע העיתונאי לאזור שבו התקיימה הכשרת הקרקע לקראת נטיעות (עצים) של הקרן הקיימת לישראל בנגב (להלן: "קק"ל").¹
10. העיתונאי הגיע לשטח הכינוס של כוחות המשטרה בכפר סעווה - אלאטרש שבנגב והציג לשוטרים את תעודת העיתונאי שלו על מנת שתתאפשר כניסתו לאזור בו מבצעים את עבודות הנטיעה.
11. לאחר שהתובע הציג בפני השוטרים שבמקום את כל התעודות הנדרשות הותרה כניסתו לשטח לצורך סיקור האירוע במסגרת עבודתו העיתונאית כאמור.
12. בזירת האירוע החלו להתפתח עימותים בין תושבי המקום לבין כוחות המשטרה שהגיעו כאמור לאבטח את עבודת הכלים הכבדים להכשרת הקרקע, ובשלב מסוים, כוחות המשטרה במקום אסרו את כניסתם של אזרחים לאזור ביצוע העבודות.
13. העיתונאי המשיך לשדר מהשטח לרדיו א-נאס ולאחר החדשות כל אל-ערב בשידור חי. בזמן סיקור האירוע ובעודו משדר, נדחף העיתונאי, ללא כל סיבה, בחוזקה על ידי אחד מקציני יחידת "יואב" המשטרתית שאבטחה את עבודת הכשרת הקרקע,² ולמיטב ידיעתו של התובע היה זה – **נצ"מ יורי מדלובסקי** (להלן: "קצין המשטרה").
14. לאחר אירוע הדחיפה כאמור, העיתונאי החל בסביבות השעה 9:40 לשדר בלייב (Live) את האירוע בעמוד הפייסבוק שלו, ובזמן השידור הודיע לקצין המשטרה שדחף אותו כי הוא יגיש כנגדו תלונה בגין תקיפה. בין היתר, הבהיר העיתונאי לקצין המשטרה כי הוא עיתונאי החבר במועצת העיתונות וחבר הוועד המנהל של ארגון העיתונאים בישראל (ע"ר), וזאת כאמור לאחר שהעיתונאי כבר הציג בטרם הכניסה לשטח את תעודת העיתונאי שלו לרבות את תעודת הזהות שלו.
15. בזמן שהעיתונאי שידר בעמוד הפייסבוק שלו את האירוע, הסביר העיתונאי לקצין המשטרה כי בתום השידור יזדהה בפניו, אולם קצין המשטרה החליט לעכב את התובע בו במקום, תוך שהוא נוטל ממנו בכוח את מכשיר הטלפון הנייד שלו. דברים אלה עולים מהתיעוד של שידור האירוע שנשמר בעמוד הפייסבוק של העיתונאי.
16. אם לא די באמור, קצין המשטרה ושוטר נוסף תפסו את העיתונאי בידי ולקחו אותו בכוח לניידת המשטרה לצד ליווי משטרתני נוסף ובסה"כ 5 שוטרים המלווים אותו (לא פחות מכך) לניידת המשטרה.

¹ החל מיום 10.1.2022 קק"ל החלה להכשיר קרקעות לצורך ביצוע נטיעות בקרקע שביישובי הנגב, בין היתר, באזורים של ישובים בדואיים. הואיל ואירוע זה עורר זעם ציבורי רב בקרב האוכלוסייה הבדואית בנגב שהגיעה גם לכדי עימותים עם משטרת ישראל, צוותי תקשורת ועיתונות פקדו את זירות האירוע משך מספר ימים, ובניהם גם התובע (להלן: "זירת האירוע").

² היחידה המשטרתית "יואב" במחוז דרום הינה יחידה שהוקמה במיוחד לטיפול בפשיעה בנגב ובעבירות בניה בלתי חוקית, בדגש על פעילות בקרב האוכלוסייה הבדואית.

למען הסר ספק יובהר, כי התובע לא התנגד להתלוות לקצין המשטרה והשימוש בכוח כנגד התובע לא היה נחוץ.

17. עוד יובהר, כי ניתן לראות בבירור כי בזמן שהעיתונאי מצלם את קצין המשטרה, האווירה הייתה נינוחה יחסית כאשר קצין המשטרה והשוטרים שלצידו עומדים בנחת וחוסמים את הגישה לתוך זירת האירוע וזאת מבלי שמי מהנוכחים מתעמת עמם, ובוודאי שקצין המשטרה ו/או השוטרים שלצידו לא היו נתונים תחת מצב לחץ שהצריך מהם לפעול בכוח.

.... העתק שידור העיתונאי כפי שפורסם בעמוד הפייסבוק שלו, מצ"ב ומסומן (על גבי החסן נייד) כנספח 1.
.... העתק סרטון המתעד את העיתונאי משדר בלייב לעמוד הפייסבוק שלו מצ"ב ומסומן (על גבי החסן נייד) כנספח 2.
.... העתק סרטון המתעד את השוטרים לוקחים בכוח את העיתונאי לכיוון ניידת המשטרה, מצ"ב ומסומן (על גבי החסן נייד) כנספח 3.

18. בשעה 10:00 לערך, הוכנס התובע לניידת המשטרה ונלקח לתחנת משטרת העיריות בצומת שוקת שבנגב (להלן: "תחנת המשטרה"). בזמן הנסיעה לתחנת המשטרה רעייתו של התובע טלפנה אליו מספר פעמים (למכשיר הטלפון הנייד שלו שהוחרם כאמור לעיל), והתובע ביקש מאחד השוטרים שבניידת שיאפשר לו לענות לשיחה ולמצער שיענה בשמו, על מנת שידווח לרעייתו כי הוא עצור ובדרכו לתחנת המשטרה. דא עקא, דרישת התובע סורבה וזה אף התבקש לסגור ולנתק את מכשיר הטלפון הנייד שלו.

19. בתחנת המשטרה, הובהר לעיתונאי כי כעת עליו להמתין לחקירה ובמקביל, נערך על העיתונאי חיפוש גופני שלא לצורך שבסופו לא נמצא דבר, ולא בכדי. מיד בתום החיפוש (הראשון) הוכנס העיתונאי לתא המעצר.

20. העיתונאי הוחזק בתא המעצר לכל הפחות כ- 3 שעות מבלי שקיבל אוכל ומים.

21. בתום השעה השלישית, הוצא העיתונאי מתא המעצר. השוטר מר אלכס חודרוב (להלן: "מר חודרוב") שלצורך חילוף חברו בהפסקת האוכל הגיע להשיג על התובע, החליט ללא כל סיבה לערוך חיפוש נוסף (ושני במספר) על גופו של העיתונאי, שגם בו "באורח פלא" לא נמצא דבר (!). יצוין, כי העיתונאי הבהיר למר חודרוב כי כבר בוצע עליו חיפוש וכי אין טעם לבצע חיפוש נוסף, אולם מר חודרוב החליט לתפוס בכוח את העיתונאי לצד איום ולפיו אם העיתונאי לא יאפשר את החיפוש אזי יראו בו כמי שמתנגד לחיפוש. לאחר דברים אלה מר חודרוב הפעיל את מצלמת הגוף שלו והחל בביצוע החיפוש, ובתוך כך, העיתונאי ביקש לציין כי נעשה בו חיפוש נוסף שלא לצורך.

22. לאחר כ- 5 שעות מרגע שנעצר על ידי קצין המשטרה בזירת האירוע שוחרר העיתונאי מתחנת המשטרה.

23. ביום 17.1.2022, פנה העיתונאי למח"ש והגיש תלונה כנגד קצין המשטרה וכנגד מר חודרוב שנהגו בו באופן משפיל, מזלזל ללא כל סמכות ובאופן בלתי חוקי בעליל וזאת תוך מילוי תפקידו כעיתונאי ותוך פגיעה חמורה בחופש העיתונות.

.... העתק אישור על הגשת תלונה במח"ש ביום 17.1.2022, מצ"ב ומסומן כנספח 4.

המסגרת הנורמטיבית:

חופש העיתונות ומעמד העיתונאי

24. העקרון הגלום בחופש העיתונות הוא העקרון הדמוקרטי הבסיסי "שכל שצריך להיאמר – ייאמר"³. חופש העיתונות, המהווה חלק מחופש הביטוי⁴ ומזכות הציבור לדעת.⁵ חופש העיתונות מהווה נדבך מרכזי של חופש הביטוי והוא מאפשר לממש את זכות הציבור לדעת.⁶ כלי התקשורת משמשים "כיכר העיר" המודרנית – הם הבמה לתיאור עובדות וחדשות, הבעת עמדות, החלפת דעות, וליבון מחלוקות – ובכך הם מגשימים את חופש הביטוי של הפרטים בחברה⁷ – חירות שזה מכבר הוכרה כבעלת מעמד חוקתי.

25. חופש העיתונות הוא אגד של חירויות, חסינויות וחובות. הוא הוכר בשיטת המשפט שלנו כיסוד חשוב ביותר של המשטר הדמוקרטי ושל שלטון החוק.⁸ עיתונות חופשית היא גם תנאי הכרחי לדמוקרטיה וממשל תקין והוגן.⁹ חופש העיתונות מגלם לא רק את זכותו של העיתונאי אלא גם את זכותו של כל פרט ופרט להינות מפירות העבודה העיתונאית.¹⁰

26. גם לא למותר לציין, כי מעבר לשלוש הרשויות הקלאסיות, הרשות המחוקקת, הרשות המבצעת והרשות השופטת, הוכרה זה מכבר חשיבותה של הרשות הרביעית – היא הרשות המבקרת הכוללת כחלק ממנה את העיתונות החופשית.¹¹

³ אילנה דיין-אורבך "המודל הדמוקרטי של חופש הביטוי" עיוני משפט כ 377, 382 (תשנ"ז).

⁴ חופש הביטוי "ניצב בראש החירויות שעליהן מבוססת הדמוקרטיה" (רע"א 3007/02 יצחק נ' מוזס, פ"ד נו(6) 592, 598 (1998)); הוא נתפס כנשמת אפה של הדמוקרטיה ו"ציפור נפשה" (ע"פ 255/68 מדינת ישראל נ' בן משה, פ"ד כב(2) 427, 435 (1968)).

⁵ ר' למשל: ע"מ 6013/04 מדינת ישראל, משרד התחבורה נ' חברת החדשות הישראלית בע"מ, פ"ד ס(4) 60, 75 (2006); בג"ץ 243/62 אולפני הסרטה בישראל בע"מ נ' גרי, פ"ד טז 2407, 2415, 2426 (1962).

⁶ ר' למשל: משה נגבי חופש העיתונאי וחופש העיתונות בישראל: דיני תקשורת ואתיקה עיתונאית (2011).

⁷ בג"ץ 372/84 קלופפר נווה נ' כבוד נשיא בית המשפט שר החינוך והתרבות, פ"ד לח(3) 233, 238-239 (1984); בג"ץ 399/85 כהנא נ' הוועד המנהל של רשות השידור, פ"ד מא(3) 255, 269 (1987).

⁸ בג"ץ 2996/17 ארגון העיתונאים בישראל - הסתדרות העובדים הכללית החדשה נ' ראש הממשלה (נבו) 23.01.2019, סעיפים 34-39 (להלן: "בג"ץ התאגיד").

⁹ דנ"א 7325/95 ידיעות אחרונות ואח' נ' קראוס ואח', פ"ד נב(3) 1, 53 (1998).

¹⁰ דנא 2121/12 פלוני נ' ד"ר אילנה דיין אורבך, סעיפים 52-54 לפסק דינו של הנשיא (כתוארו אז) גרוניס, 18.9.2014. (להלן: "דנ"א אילנה דיין").

¹¹ י' זמיר "העיתונות הכתובה: כוח וביקורת" ספר שמגר – מאמרים חלק א, 25, 29-30 (2003). הציטוט מובא ומאומץ במסגרת דנא אילנה דיין, סעיף נג לפסק דינו של השופט רובינשטיין, 18.9.2014.

27. העיתונות החופשית, כחלק מהרשות המבקרת (הרביעית) היא חלק אינטגרלי מאושויות המדינה. וכפי שלא יעלה על הדעת לפגוע באיזה משלוש הרשויות האחרות – כן לא יעלה על הדעת לפגוע ברשות המבקרת, והעיתונות בכללה.¹²

28. הנה כי כן, הנתבעת בפעולותיה רמסה את עקרון חופש העיתונות (שנגזרת מהזכות לחופש הביטוי) על ידי שימוש בכוח, עיכוב, חיפוש ומעצר שווא שלא כדין של עיתונאי בעת ביצוע עבודתו העיתונאית, וזאת לעיני כל ואף בזמן שידור חי. לא זו אף זו, הנתבעת שלא בסמכות מנעה מהעיתונאי לסקר אירוע ציבורי רחב היקף ולהביע את דעתו בנושא, וזאת תוך התעלמות בוטה ממעמדה של העיתונות כאמור לעיל כרשות הרביעית – המבקרת.

עיכוב מעצר וחיפוש שלא כדין

29. הנתבעת בהתנהלותה ביחס לעיתונאי הפרה נוהל משטרתי מס' 300.01.227 – זימון עיתונאי לחקירה ועריכת חיפוש (להלן: "הנוהל") משנת 2019. הנוהל מגדיר מי הוא עיתונאי – "מי שמחזיק בתעודת עיתונאי מטעם לשכת העיתונות הממשלתית או מטעם אגודת העיתונאים או מטעם כלי תקשורת מוכר או מי שעוסק בעיתונות כדרך שגרה". בענייננו, העיתונאי מחזיק בכל התעודות הנדרשות בנוהל, והציג אותן בטרם החל למלא תפקידו ובוודאי עונה על הגדרת העיתונאי.

30. נוהל זה חל במקרים בהם נדרשת חקירת עיתונאי בנושא הנוגע לליבת עבודתו העיתונאית, וזאת בשל החשש כי עלולה לעלות סוגיית החיסיון העיתונאי. עוד הנוהל חל במקרים רגישים וגם במקרים בהם אין מדובר בעבירה הנוגעת לשירותו המקצועי של העיתונאי.¹³

31. בנוסף, הנוהל קובע כי במקרים בהם לא חלה תכלית הנוהל, היינו, כאשר העיתונאי נחקר בקשר לעבירה שאינה קשורה לשירותו המקצועי, אזי "יש ליידע את ר' אח"מ, בטרם חקירת עיתונאי, מקום בו קיימת רגישות, כגון מקרים בהם יש עניין ציבורי או שהעיתונאי הנחקר עובד בכלי תקשורת בעל תפוצה רחבה".

32. למעשה, לפי הנוהל, ככל שהתובע הובא במיוחד לתחנת המשטרה ואף נאמר לו כי הוא צפוי להיחקר הרי שהדבר נעשה בניגוד לנוהל, שכן למיטב ידיעת התובע קציני המשטרה שלקחו אותו לתחנת המשטרה לא דיווחו על מעצר עיתונאי ולא קיבלו אישור של ר' אח"מ לעשות כן – רק מן הטעם הזה עולה כי המשטרה פעלה בחוסר סמכות.

.... העתק נוהל משטרתי מס' 300.01.227 (שנת 2019), מצ"ב ומסומן כנספח 5.

33. בסעיף 4 לפקודת המשטרה [נוסח חדש], תשל"א-1971 – חשש ממשי לפגיעה חמורה – סמכות ואחריות – נקבע:

¹² ר' בעניין זה גם הניתוח שנעשה בבג"ץ התאגיד, סעיף 35.

¹³ לעניין זה, ר' בסעיף 2 לנוהל (הגדרות) – "חקירה - הודעה באזהרה, לרבות חיפוש ומעצר".

"(א) מצא שוטר כי קיים חשש ממשי לפגיעה חמורה בביטחון הנפש או הרכוש, רשאי הוא –

(1) להורות לכל אדם הנמצא באזור או במקום שבו קיים החשש האמור, הוראה סבירה הדרושה באופן חיוני לשם הצלת הנפש או הרכוש או למניעת הפגיעה, ובכלל זה להורות על מניעת גישה לאזור או למקום, או יציאה ממנו;
(2) להורות לגוף הצלה, כהגדרתו בסעיף 90א, לפעול במסגרת תפקידו וסמכויותיו על פי כל דין;

(תיקון מס' 27) תשע"ב-2012

(3) לצורך הצלת הנפש או הרכוש –

(א) להיכנס לכל מקום שהכניסה אליו דרושה באופן חיוני ולהשתמש בכוח סביר כלפי אדם או רכוש לצורך ביצוע סמכות הכניסה כאמור, ובלד שהשוטר זיהה עצמו לפני מי שנמצא במקום והודיע לו את המטרה שלשמה נדרשת הכניסה, ביקש את הסכמתו לכניסה והזהירו כי יש בכוונתו להשתמש בכוח לצורך הכניסה; חובת הזיהוי, ההודעה והאזהרה כאמור לא יחולו אם נוכח השוטר לדעת כי לא נמצא איש במקום;

(ב) לעשות כל פעולה הדרושה באופן חיוני, ולהשתמש בכוח סביר כלפי אדם או רכוש לצורך ביצוע פעולה כאמור"¹⁴.

34. כאמור לעיל, קצין המשטרה הורה על פינוי זירת האירוע. בזמן שהעיתונאי מתפנה מהזירה לקו המוגדר שנקבע על ידי קצין המשטרה, הוא נדחף על ידי אותו קצין משטרה בחוזקה מבלי שהייתה כל סיבה לעשות כן. בנוסף לכך, העיתונאי המשיך כאמור לעיל לשדר את האירוע מאותו הקו שאליו המשטרה הורתה להתפנות, ושם כאמור, לא היה שום חשש לשלומם של אדם, לשלומם של רכוש או צורך בהצלת נפש, גם לא בקירוב. ואולם, קצין המשטרה החליט (כאקט של ענישה) לעצור את העיתונאי, ליטול בכוח את מכשיר הטלפון הנייד שלו ולקחת אותו בכוח לניידת המשטרה.

35. בנסיבות העניין, עולה כי קצין המשטרה פעל בניגוד לסמכות המוקנית לו מכוח סעיף 4א לפקודת המשטרה.

36. סעיף 68 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), תשנ"ו-1996 (להלן: "חוק המעצרים"), קובע כי:

"בפרק זה, "עיכוב" – הגבלת חירותו של אדם לנוע באופן חופשי, בשל חשד שבוצעה עבירה או כדי למנוע ביצוע עבירה כאשר הגבלת החירות מסויגת מראש בזמן ובתכלית, הכל כאמור בפרק זה.

עיכוב חשוד במקום

67. (א) היה לשוטר יסוד סביר לחשד כי אדם עבר עבירה, או כי הוא עומד לעבור עבירה העלולה לסכן את שלומו או בטחונו של אדם, או את שלום הציבור או את בטחון המדינה, רשאי הוא לעכבו כדי לברר את זהותו ומענו או כדי לחקור אותו ולמסור לו מסמכים, במקום הימצאו.

(ב) שוטר רשאי לדרוש מאדם להילוות עמו לתחנת המשטרה או לזמנו לתחנת המשטרה למועד אחר שיקבע, אם נתקיימו שניים אלה:

(1) יש יסוד סביר לחשד שהוא עבר עבירה או יש הסתברות גבוהה שהוא עומד לעבור עבירה כאמור בסעיף קטן (א);

(2) הזיהוי היה בלתי מספיק, או לא ניתן לחקור אותו במקום הימצאו"¹⁵.

¹⁴ ההדגשות אינן במקור, הח"מ.

¹⁵ ההדגשות אינן במקור, הח"מ.

37. בהתאם לסעיף 68 לחוק המעצרים, על מנת לעכב את העיתונאי ולהביאו לתחנת המשטרה נדרשת התקיימותם של 2 תנאים מצטברים – האחד, יסוד סביר לחשד כי העיתונאי עבר עבירה או עומד לעבור עבירה. והשני, כי הזיהוי היה בלתי מספיק או לא היה ניתן לחקור את העיתונאי במקום הימצאו.

38. בנסיבות העניין, לא הייתה לקצין המשטרה כל עילה לעכב את העיתונאי ולאחר מכן להביאו לתחנת המשטרה ולהכניס אותו לתא מעצר, הואיל והעיתונאי לא היה חשוד בביצוע עבירה ולא היה חשד כי הוא צפוי לבצע עבירה, גם לא בקירוב. ולראיה בעניין זה, העיתונאי לא נחקר, לא נפתח בעניינו תיק ולא הוגש כנגדו כתב אישום.

39. בנוסף, העיתונאי הזדהה בפני קציני המשטרה בשטח עוד בטרם עלה לשידור חי בעמוד הפייסבוק שלו, שכן ללא הזדהות התובע כעיתונאי בשטחי הכינוס של כוחות המשטרה הוא לא היה מורשה להיכנס לזירת האירוע ולסקר אותה. כמו כן וכאמור, התובע הבהיר לקצין המשטרה בתגובה לפנייתו אליו בזמן השידור כי מיד בתום השידור החי בעמוד הפייסבוק הוא יזדהה בפניו.

40. כאן המקום לציין, כי משך הזמן שהתובע הוחזק על ידי המשטרה עולה על 3 שעות, הואיל ובסביבות השעה 9:40 התובע נעצר על ידי קציני המשטרה בזירת האירוע ורק לקראת השעה 14:30 – 15:00 שוחרר התובע מתחנת המשטרה. עוד יצוין, כי למיטב ידיעת העיתונאי לא ערכו בעניינו דו"ח על עיכוב כמצווה **בסעיף 74 לחוק המעצרים**.

41. כאמור לעיל, מיד עם הגעתו לתחנת המשטרה בוצע חיפוש על גופו של התובע והוא הוכנס לתא מעצר, ומשהעיכוב נעשה בחוסר סמכות הרי שגם מעצרו של התובע נעשה שלא בסמכות.

42. בהקשר זה יובהר, כי **סעיף 23 לחוק המעצרים** מקנה לשוטר סמכות לעצור אדם ללא צו, וזאת רק אם יש יסוד סביר לחשד כי אותו אדם עבר עבירה בת מעצר בהתקיימות אחד התנאים המנויים בסעיף¹⁶. בנוסף, ובהתאם ל**סעיף 27 לחוק המעצרים**, לאחר שהובא התובע לתחנת המשטרה, הרי שעל קצין המשטרה היה לברר את מחדש האם קיימת עילת מעצר לפי **סעיף 13 לחוק המעצרים**. ואולם בענייננו, עולה כי קצין המשטרה לא שקל מחדש את עילת המעצר ולא פעל כמצווה עליו **בסעיף 1(ב) לחוק המעצרים**, קרי, כי מעצר ועיכוב יהיו בדרך שתבטיח שמירה מרבית על כבוד האדם וזכויותיו, אלא שבשרירות לב הורה להכניס את התובע לתא המעצר.

43. אם כן, לא הייתה לנתבעת סמכות לעצור את העיתונאי ללא צו מתאים, שכן לקצין המשטרה שהחליט על עיכובו ומעצרו של העיתונאי לא היה כל יסוד לחשד כי העיתונאי ביצע עבירה בת מעצר. כמו כן, העיתונאי לא הפריע לקצין המשטרה לבצע את סמכות העיכוב שלו (שממילא נעשתה בחוסר סמכות), והדברים עולים היטב משידור העיתונאי בעמוד הפייסבוק שלו.¹⁷

¹⁶ סעיף 23(א) – (ג) לחוק המעצרים.

¹⁷ נספחים 1 – 2 לכתב התביעה.

44. בזמן שהעיתונאי הוחזק בתחנת המשטרה בוצעו 2 חיפושים על גופו, האחד לפני שנכנס לתא המצער על ידי שוטר אחד, והשני לאחר שנכנס לתא המצער על ידי שוטר אחר. כאמור לעיל, בחיפושים אלה לא נמצא דבר.

45. באשר לחיפושים שבוצעו, סעיף 72א(א) לחוק המעצרים קובע:

**“חיפוש מוגבל על גופו של אדם שעוכב
72א. (א) שוטר רשאי לערוך חיפוש מוגבל על גופו של אדם שעוכב, בעת
כניסתו לרכב בשימוש משטרת ישראל או לאמבולנס, בליווי שוטר, לשם
תפיסת נשק או חפץ אחר, העלול לסכן את שלומו של אדם או את ביטחון
הציבור או העלול לסייע בבריחתו גם בלא חשד שהאדם מחזיק חפץ כאמור,
ורשאי השוטר לתפוס את החפץ שהתגלה אגב החיפוש”.**

46. החיפושים נעשו מבלי שהיה כל טעם סביר לעשותם.

47. נזכיר, כי עסקינן בעיתונאי, אדם נורמטיבי, שומר חוק וללא עבר פלילי, וברי כי לא היה כל חשד כי זה מחזיק נשק או כל חפץ אחר העלול לסכן את שלומו של אדם או את שלום הציבור, ואין זה היה ראוי לנהוג בו כאילו מדובר באחרון העבריינים.

פירוט הרכיבים הנתבעים

48. נוכח כל האמור לעיל, עולה כי הנתבעת התרשלה בביצוע תפקידה, החל מעיכובו ומעצרו של עיתונאי שלא בהתאם לנוהל, עיכובו ומעצרו שלא בהתאם לחוק המעצרים, הכנסתו לתא מעצר שלא לצורך – מה שעולה לכדי כליאת שווא (כפי שיפורט בהמשך) לרבות ביצוע 2 חיפושים בלתי חוקיים שנעשו בתובע בדרך מזלזלת ומשפילה.

49. כאמור לעיל, התובע הוא עיתונאי ותיק ומוערך, כך שקבלת החלטה על מעצרו ועיכובו “כלאחר יד” בזירת האירוע לעיני כל ובעת שהוא מסקר את האירוע בשידור חי בעמוד הפייסבוק שלו מהווה פגיעה קשה במוניטין התובע, שהובא בכוח לניידת המשטרה מלווה על ידי 5 שוטרים כאילו הוא מסכן את ביטחון הציבור כולו.

רשלנות: 20,000 ₪

50. כמתואר לעיל, המשטרה בפעולותיה חרגה ממתחם הסבירות וברי כי התרשלה בביצוע תפקידה כאמור בסעיפים 35 – 36 לפקודת הנזיקין (נוסח חדש) (להלן: “הפקודה”).

51. קצין המשטרה שעוכב את העיתונאי בזירת האירוע ולאחר מכן הביא אותו לתא המעצר בתחנת המשטרה, פעל מבלי להפעיל שיקול דעת. ודוק: קצין המשטרה ידע היטב כי עסקינן בעיתונאי וכי אין לנהוג בו כפי שנהגים במי שאינו עיתונאי באירוע מעין זה; קצין המשטרה ידע היטב כי העיתונאי משדר בשידור חי בעמוד הפייסבוק שלו ומסקר את האירוע; קצין המשטרה לא הפעיל את שיקול דעתו עת

החליט להכניס את העיתונאי לניידת המשטרה ולהביא אותו לתחנת המשטרה ולתא מעצר למשך שעות ארוכות, תוך סיכול עבודתו העיתונאית של התובע; קצין המשטרה לא הפעיל את שיקול דעתו כאשר החרים את מכשיר הטלפון הנייד של העיתונאי; שוטרי תחנת המשטרה לא הפעילו שיקול דעת כאשר ביצעו 2 חיפושים על גופו של העיתונאי; הקצין הממונה בתחנה המשטרה לא הפעיל את שיקול הדעת ובחן האם יש חלופה טובה יותר כמו לזמן את העיתונאי לחקירה ביום אחר ככל שיש צורך בכך.

52. יודגש, כי בעיכובו ומעצרו של העיתונאי שבוצעו בעת עבודתו העיתונאית למעשה מנעו מהעיתונאי להמשיך ולבצע את עבודתו, לסקר את האירוע, להביא ידיעות ופרסומים מהשטח (לרבות פרסומים ראשוניים כפי שעיתונאים נוהגים לפרסם), מה שגרם לפגיעה נוספת בעיתונאי ובחופש העיתונות.

הפרת חובה חקוקה: 10,000 ₪

53. התנהלות המשטרה ביחס לתובע חרגה ממתחם הסבירות בכך שלא הקפידה על קיום ההוראות לעיכוב, מעצר וחיפוש כמצווה בחוק המעצרים ובנוהל.

54. המשטרה הפרה את החובה המוטלת עליה כמצווה בסעיף 1(ב) לחוק המעצרים לפיה **"מעצרו ועיכובו של אדם יהיו בדרך שתבטיח שמירה מרבית על כבוד האדם וזכויותיו"**. בנסיבות העניין, וכאמור לעיל, פעולות המשטרה חרגו ממתחם הסבירות ביחס לתובע ומרגע שהעיתונאי נלקח לתא מעצר מבלי שהופעל שיקול דעת, מבלי שפעלו בהתאם לנוהל, מבלי שנבחנה האפשרות לחלופה אחרת בעניין העיתונאי, ותוך ביצוע 2 חיפושים גופניים בתובע, ברי כי המשטרה הפרה את חובתה לפעול בדרך שתבטיח שמירה על כבודו של העיתונאי ועל זכויותיו.

כליאת שווא: 10,000 ₪

55. כאמור לעיל, העיתונאי הוכנס לתא מעצר בתחנת המשטרה למשך 3 שעות, ובסה"כ הוחזק על ידי המשטרה כ- 5 שעות.

56. כליאת שווא מוגדרת בסעיף 26 לפקודה ולפיו **"כליאת שווא היא שלילת חירותו של אדם, שלילה מוחלטת ושלא כדין, למשך זמן כלשהו, באמצעים פיסיים או על ידי הופעה כבעל סמכות"**. כלומר, על מנת שהחזקתו של העיתונאי בידי המשטרה והכנסתו לתא מעצר למשך 3 שעות תעלה לכדי כליאת שווא הרי שעל כל יסודותיה המצטברים להתקיים.

57. בעניינו, כבר מרגע העיכוב בזירת האירוע תוך הפעלת כוח והחרמת מכשיר הטלפון הנייד שלו נשללה חירותו של העיתונאי וביתר שאת מרגע שהוכנס לתא המצער בתחנת המשטרה. כמפורט בכתב תביעה זה, העיתונאי יטען כי המשטרה פעלה שלא בסמכות ושלא כדין תוך חריגה ממתחם הסבירות. כאמור, שלילת חירותו של העיתונאי הוגבלה למצער למשך 3 שעות.

58. בנסיבות העניין, התנהלות המשטרה ביחס לתובע עולה לכדי כליאת שווא.

עוגמת נפש : 15,000 ₪

59. כל שרשרת האירועים בעניין העיתונאי, החל מעיכובו ומעצרו בשטח בזמן שכל האירוע מצולם, ההתנהלות בתחנת המשטרה שכללה כניסה לתא מעצר וחיפושים בלתי חוקיים, כרכוה בפגיעה חמורה בחופש העיתונות וכן בעוגמת נפש של העיתונאי. בנוסף לכך, התנהגות המשטרה כלפי העיתונאי בזירת האירוע לעיני כל כאילו עסקינן בעברייך מסוכן, הרי שיש בה כדי לפגוע בתדמית העיתונאי ובמוניטין שלו כעיתונאי מוערך וכן היא עלולה להרתיע עיתונאים ממילוי תפקידם.

60. עניינו של העיתונאי פורסם בעשרות רבות של כתבות ופרסומים אחרים ובכל הפלטפורמות הן בקרב הציבור הישראלי והן בקרב הציבור הערבי בארץ ובעולם. נוכח היקף הפרסום, ובו רואים כיצד העיתונאי מלווה בכוח על ידי קבוצה של שוטרים מבלי שעשה דבר שיצדיק זאת לצד עשרות פרסומים כאמור כי הוא נעצר, הרי שמלבד ההשפלה שבדבר והפגיעה האנושה במעמדו כעיתונאי מוערך, עוגמת הנפש שהתובע חווה (ועדיין חווה) אינה ניתנת לשיעור.

.... העתק פרסומים וכתבות שפורסמו בעניין מעצר התובע, מצ"ב ומסומן כנספח 6.

פיצוי בשל מעצר שווא : 5,000 ₪

61. סעיף 38 (א) "פיצוי בשל מעצר" לחוק המעצרים קובע:

"פיצוי בשל מעצר

38. (א) נעצר אדם ושחרר בלא שהוגש נגדו כתב אישום, ומצא בית המשפט שלא היה יסוד למעצר, או שראה נסיבות אחרות המצדיקות פיצוי האדם, רשאי הוא לצוות כי אוצר המדינה ישלם לו פיצוי על מעצרו והוצאות הגנתו בסכום שיקבע בית המשפט".

62. כמפורט לעיל, העיתונאי, עוכב ונעצר בתחנת המשטרה, אולם בסופו של המעצר שוחרר העיתונאי מבלי שנחקר, מבלי שנפתח נגדו תיק משטרתית ומבלי שהוגש כנגדו כתב אישום. מן הטעם הזה, יש לפצות את התובע בגין מעצר שווא לפי סעיף 38 לחוק המעצרים.

סוף דבר :

63. נוכח כל האמור לעיל, בית המשפט הנכבד מתבקש לקבל את התביעה במלואה ולחייב את הנתבעת בהוצאות משפט, הוצאות שכ"ט עו"ד והוצאות לדוגמא.

64. לבית משפט נכבד זה הסמכות העניינית והמקומית לדון בתביעה דנן.

חן ויסברג, עו"ד

אמיר בשה, עו"ד

ב"כ התובע